

REFERAT Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget d. 15-05-2024

Mødedato Onsdag d. 15. maj 2024 kl. 08:00

Mødested Rådhuset Ikast - Lokale 100

Indholdsfortegnelse

Budgetopfølgningen pr. 31. marts 2024.....	3
Affaldsområdet - Årsrapport 2023.....	5
Bemærkninger til statens anden screeningsrunde for energiparker i Ikast-Brande Kommune.....	11
Strategi for arealanvendelse - Evaluering af Byrådets temamøde den 22. april 2024.....	16
Klimaplan - retning for Strategisk Energiplan.....	17
Temadrøftelse - Klimatilpasning.....	21
Beslutning om foroffentlighed - Kommuneplanlægning.....	22
Dispensation til aktiviteter på Ejstrupholm Flyveplads i uge 27, 2024.....	25
Åbne meddelelser.....	27
Lukket: Lukkede meddelelser.....	30

Punkt 1: Budgetopfølgningen pr. 31. marts 2024

00.30.14-G01-2-24

Beslutning

Anbefales

Behandlingsforløb

Arbejdsmarkeds-, Psykiatri- og Handicapudvalget 15. maj 2024

Børne-, Kultur- og Fritidsudvalget 15. maj 2024

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Sundheds- og Ældreudvalget 15. maj 2024

Udviklings- og Erhvervsudvalget 15. maj 2024

Økonomi- og Planudvalget 21. maj 2024

Byrådet 27. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- budgetopfølgningen pr. 31. marts 2024 godkendes.

Sagsfremstilling

Denne sag behandles sideløbende i alle udvalg.

Alle fagudvalg skal følge op på områdets forbrug af budgettet 3 gange årligt, 1. gang i 2024 pr. 31. marts 2024.

Opfølgning på udvalgets område viser, at der forventes balance mellem budget og det forventede regnskab.

Kontoområder (1.000 kr.)	Oprindeligt budget	Korr. Budget	Forbrug 31.03.2024	Forbrug spct.	Forventet regnskab 2024	Ønske om tillægsbevilling
70 Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget	3.870	3.870	9.291	-	3.870	0
16 Natur og bæredygtighed	7.710	7.710	-335	-	7.710	0
17 Forsyning	-3.840	-3.840	9.626	-	-3.840	0

Opfølgning af budgettet sker ud fra disse punkter

1. Tallene er opgjort som nettotal.
2. Der er særskilt redegjort for områder, hvor datagrundlaget er usikkert, eller hvor forbruget kræver en særskilt gennemgang. Disse områder er nærmere beskrevet som usikkerheder.
3. Der er alene rapporteret om afvigelser, hvis et område søger om færre eller flere penge, end Byrådet har bevillet på budgettet.
4. Byrådet har i den økonomiske politik for 2022-2025 besluttet, at det tilstræbes, at der ikke gives tillægsbevillinger finansieret af kassen.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Opfølgning pr. 31.03.2024

Punkt 2: Affaldsområdet - Årsrapport 2023

07.01.00-P15-9-23

Beslutning

Taget til efterretning.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik - og stabsdirektøren indstiller, at

- Årsrapport 2023 for affaldsområdet tages til efterretning

Sagsfremstilling

Teknik og Miljø har udarbejdet en samlet rapport over affaldsområdets aktiviteter, økonomi og indsamlede affaldsmængder for 2023. Årsrapporten er vedlagt som bilag, og nedenfor er fremhævet de væsentligste bemærkninger til 2023. Regnskab for 2023 er aflagt efter gældende regnskabsprincipper. Alle tal er derfor ekskl. moms.

Årets samlede driftsresultat viser et stort overskud, som primært skyldes færre udgifter end budgetlagt.

Samlet set er udgifterne steget med ca. 10 mio. kr. fra 51,7 mio. kr. i 2022 til ca. 61,6 mio. kr. i 2023, hvilket primært skyldes indførelse af ny indsamlingsordning for genanvendeligt affald.

Indtægterne er steget med ca. 14 mio. kr. fra ca. 61 mio. kr. i 2022 til ca. 75 mio. kr. i 2023, hvilket primært tilskrives en gebyrstigning på genbrugsordningsgebyret, samt gunstige priser på salg af genanvendelige affaldstyper.

Byrådet besluttede denne gebyrstigning i forbindelse med budget 2023, for at afvikle mellemværendet med kommunekassen over 10 år. Mellemværendet med kommunekassen har baggrund i tidligere driftsunderskud og anlægsinvesteringer eksempelvis indkøbet af nye affaldsbeholdere til genanvendeligt affald.

Mellemværendet med kommunekassen er derfor ved udgang af 2023, at Affaldsområdet skylder kommunekassen ca. 8,5 mio. kr. Saldo primo 2023 var 18,9 mio. kr.

Aktiviteter i 2023

Nedenstående liste er en oversigt over de udførte opgaver på affaldsområdet i 2023.

- Året 2023 har båret præg af indkøring af ny affaldsordning, hvor indsamling af 10 affaldstyper er blevet fuld ud implementeret.
- Det har blandt andet medført, at der er udskiftet en del beholdere primo 2023, hvor eksempelvis kapaciteten ikke har været optimal eller mangelfuld. Flere husstande har også ønsket at ombytte enkeltbeholdere (restaffald) til dobbeltbeholdere (mad & restaffald).
- Papirindsamling i kuber ved miljø-øer og via Spejderne blev afviklet primo 2023.

- Byrådet har godkendt en ny husstandsindsamling af tekstilaffald. En del af de nedlagte papirkuber er blevet ombygget til at rumme tekstilaffald. De første tekstilkuber blev sat ud i december 2023.
- Byrådet godkendte den 20. marts 2023 (pkt. 23) en ny affaldsplan for kommunen. Affaldsplanen dækker perioden fra 2020 til og med 2026.
- Der er gennemført en evaluering af den ny affaldsordning ved henholdsvis en tilfredshedsundersøgelse blandt borgerne med deltagelse af ca. 2500 borgere, og en ½ års analyse af de modtagne affaldsmængder samt en sorteringsanalyse af affaldet fra 3 udvalgte bolig områder.
- Opfølgning på erhvervsvirksomheder og udrulning af beholdere til genanvendeligt affald hos de virksomheder, som ønsker at deltage i den kommunale affaldsordning og som har affald i art og mængde svarende til en privat husstand, samt opkrævning heraf som skal ske til markedspris.
- Udarbejdelse af nyt regulativ for husholdningsaffald og afholdelse af høringsperioden fra den 21. november til den 19. december 2023.
- De nye genbrugsområder på genbrugspladserne er videreudviklet for at øge andelen af direkte genbrug.
- Nyt adgangssystem med nummerpladescanning er indført på alle genbrugspladser, således at fra årsskiftet 2023/2024 bliver alle CVR registrerede biler opkrævet gebyr når de kører ind på genbrugspladserne.
- Opstart på arbejde med selskabsgørelse:
- Folketinget indgik i august måned 2022 et bredt forlig om, at selskabsgøre kommunernes affaldsaktiviteter. Den endelige lovbestemmelse er endnu ikke vedtaget, men arbejdet er påbegyndt.

Der pågår ligeledes en proces med at selskabsgøre kommunens affaldsbehandlingsanlæg i AFLD og Energnist. Det betyder bl.a. at AFLD ikke længere må udføre affaldsbehandling eksempelvis kompostere haveaffald. Alt affaldsbehandling skal fra medio 2023 ske af private erhvervsvirksomheder/ i særskilte selskaber og udbydes til markedspris.

De 17 interessent kommuner bag Energnist har iværksat en ejerdrevet proces omkring selskabsgørelse af de 2 affaldsforbrændingsanlæg og kommunal stillingtagen til fortsat ejerskab af Energnist.

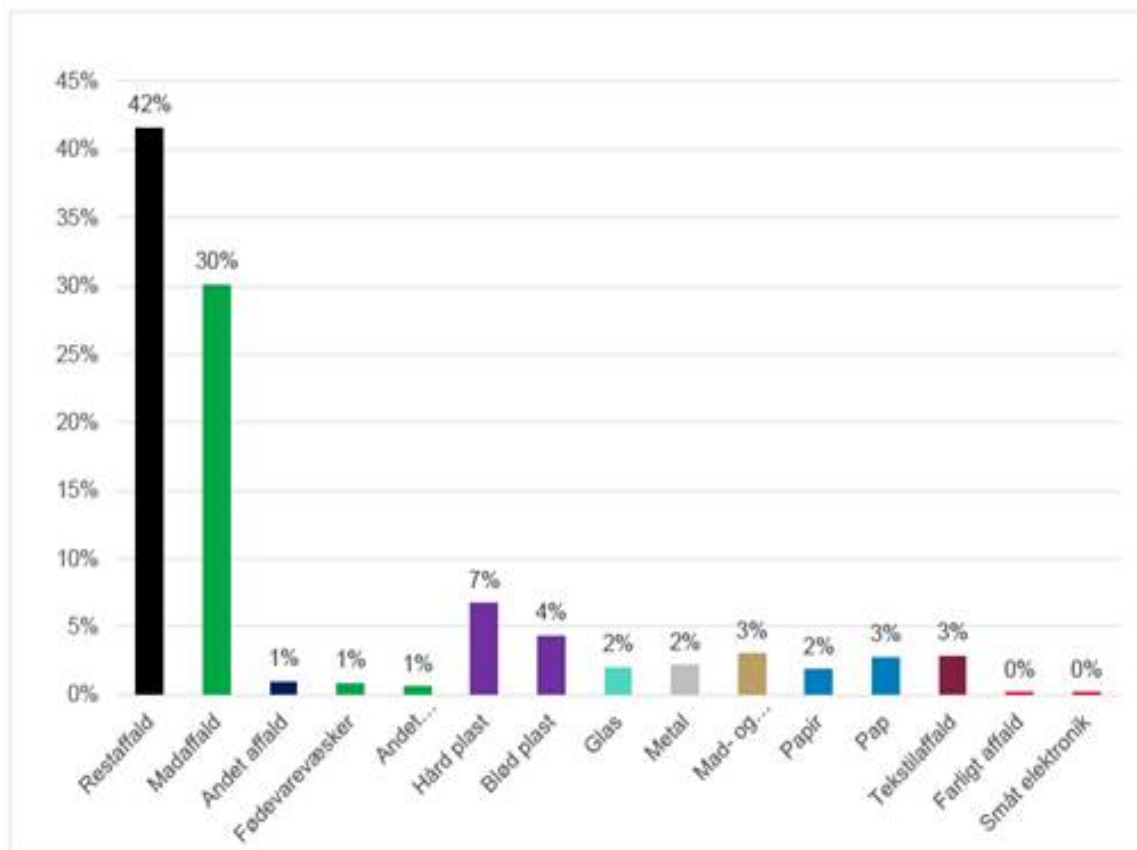
Dagrenovation - Restaffald og madaffald

Mængden af indsamlet restaffald er faldet i 2023 med knap ca. 800 ton fra 5.055 ton i 2022 til 4.247 ton i 2023. Faldet i restaffald er positivt, da der afspejler at der udsorteres mere affald til genanvendelse i ny genbrugsbeholder, især er den nye affaldstype med ”metal, plast og mad-og drikkekarton” steget.

Mængden af indsamlet madaffald er steget fra 1.963 ton i 2022 til 2.188 ton i 2023 en stigning på ca. 225 ton, hvilket er positivt da ressourcerne i madaffaldet kan udnyttes bedre til gavn for klima og miljø ved at bioforgasse madaffald frem for, at brænde det af med restaffald.

Mængden af indsamlet madaffald ligger dog under niveau for landsgennemsnit og sammenlignet med vores nabokommuner, hvilket skyldes at borgerne i Ikast-Brande Kommune har haft mulighed for at hjemmekompostere det vegetabiliske madaffald. Lovgivning omkring indsamling af 10 affaldstyper medfører, at madaffald skal indsamles ved husstanden, hvilket er indskrevet i kommunens nye regulativ for husholdningsaffald.

Affald & Genbrug gennemførte i efteråret 2023 en sorteringsundersøgelse af affaldet fra 3 udvalgte områder. Figuren nedenfor viser indholdet af restaffald på tværs af undersøgelsesområderne.

Figuren viser indholdet af restaffald fra sorteringsundersøgelsen 2023. Der er opgjort at madaffald (30%), plast (11%) og mad-drikkekarton (3%) udgør de 3 største fejlsorterede fraktioner i restaffaldet.

Farligt affald & miljøboks ordning

Den samlede mængde af indsamlet miljøfarligt affald ligger på niveau med året før. En positiv tendens er, at antallet af indsamlede miljøbokse steget med ca. 950 stk, fra 3.326 stk til 4.265 stk, hvilket tilskrives den øgede information om affaldssortering og dermed større opmærksomhed på brugen af den røde miljøkasse.

Genbrugspladser

Genbrugspladserne kommer ud af 2023 med et stort driftsoverskud på ca. 10,6 mio. kr., hvoraf de 1,74 mio. kr. er budgetlagt til afskrivning af tidligere anlægsinvesteringer. Overskud på drift af genbrugspladserne skal dække tidligere anlægsinvesteringer og driftsunderskud fra årene under covid pandemien.

De variable omkostninger til affaldsbehandling og transport er steget med knap 2 mio. kr., hvorimod de faste udgifter, bl.a. lønninger har haft et mindre forbrug end budgetlagt. Især de ændrede momsregler har medført en væsentlig mindredrift. Indtægter fra salg af genanvendeligt materiale har ligeledes bidraget positivt til resultatet.

Genbrugspladsernes affaldsstatistik:

Affaldsmængden modtaget på genbrugspladserne i 2023 ligger på niveau med året før, men væsentligt mindre end i 2021, i alt ca. 2.500 ton.

Årsagen skal findes i generel stagnation i samfundskonjunktoren, som smitter direkte af på affaldsmængderne.

Den samlede affaldsstatistik dækker over, at affaldsmængderne på de ubemandede genbrugspladser er steget, hvorimod affaldsmængderne på Ikast og Brande Genbrugsplads er faldet en anelse.

Udvikling af direkte genbrug og genbrugsområder

Teknik og Miljø har i 2023 fortsat arbejdet med at udvikle ”genbrugsområder” på genbrugspladserne. Genbrugsområderne er beskrevet i kommunens affaldsplan ”Tema 2 om affaldsforebyggelse, direkte genbrug og øget genanvendelse”.

Mængden af direkte genbrug er steget i 2023. Det registreres ikke systematisk da borgerne selv sætter genstande ind i containere til direkte genbrug og andre borgere tager ting med uden at mængden registreres. En beregning i efteråret 2023, baseret på stikprøver fra Ikast Genbrugsplads, viser at minimum ca. 60 ton årligt, flyttes fra affaldsbehandling til direkte genbrug og glæde for borgerne.

Det skal bemærkes, at disse genstande ikke er fjernet fra de velgørende organisationer, som fortsat får gode loppeemner i deres containere, og måske endda i en bedre kvalitet.

Genbrugsområder er etableret omkring blå containere på pladserne i Ikast og Brande. På de selvbetjente pladser i Bording og Nørre Snede er containeren placeret så borgerne har frit valg, om de vil aflevere genbrugsemner til de velgørende foreninger eller til andre borgere.

Formålet med genbrugsområderne er, at øge andelen af direkte genbrug, således at gamle produkter får nyt liv og dermed spare ressourcer og energi på at producere nyt.

Foto viser indkøbsvogne med genstande som andre borgere kan få glæde af.

På Ikast genbrugsplads tager personalet ”når der er tid”, en tur med indkøbsvognen og indsamler genbrugsemner, som er blevet kasseret og smidt i de øvrige containere.

De indsamlede genstande sættes på hylder i genbrugscontaineren og kan frit tages med hjem af andre borgere.

Ordninger for glas, papir og pap m.v.

2023 er det første "hele år" med en fuldstændig opgørelse, efter indførelse af ny genbrugsbeholder. Det kan konstateres, at der flyttes en del genanvendeligt affald fra genbrugspladserne til den nye genbrugsbeholder.

Eksempelvis er der flyttet 207 ton papir fra genbrugspladserne til ny beholder sammen med papir og pap fra ophørt spejderordning og de hjemtagende kuber til papir /miljøer. Men der er også flyttet papir og andet genanvendeligt affald fra restaffald til ny genbrugsbeholder.

Der er ikke ændret på glasindsamlingen, som fortsat er en ”bringeordning”, men den øgede opmærksomhed på affaldssortering har medført en stigning i indsamlet glas fra glaskuber og en nedgang af mængderne på genbrugspladserne.

Plast, metal og mad-/drikkekarton er den affaldstype med den største stigning i indsamlede mængder. Indsamlet metalemballage er steget fra ca. 89 ton i 2022 til 173 ton i 2023 og plast -mad-drikkekarton er den indsamlede mængde steget fra 61 ton i 2022 til 587 ton i 2023.

Affaldsordningen glas, papir, pap, metal mv. går ud af 2023 med et driftsoverskud på 4,04 mio. kr., heraf er der indregnet 1,8 mio. kr til afskrivninger vedr. køb af nye beholdere mv.

Oversigten for genanvendeligt affald afspejler forandringen af -og implementering af ny husstands-nær indsamling. Der er således et stort fald i udgiften til ”miljøer og spejderordning” og en stigning i udgiften til ny genbrugsbeholder, som primært stammer fra udgifter til indsamling og behandling af affaldet.

Evaluering af ny affaldsordning i Ikast-Brande Kommune:

Ikast-Brande kommune indførte ultimo 2022 den nye affaldsordning med husstands-nær indsamling af genanvendeligt affald. Et vigtigt led har i den proces været, at evaluere indsamlingsordningen, som beskrevet i Affaldsplanen for Ikast-Brande Kommune (Tema 1, pkt.1.2).

Evalueringen er gennemført ved en tilfredshedsanalyse og en sorteringsanalyse af affaldet.

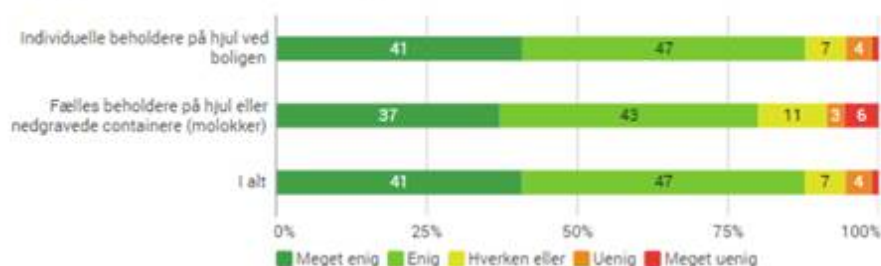
Sorteringsanalysen er gennemført i efteråret 2023 ved at undersøge af affaldet fra 3 områder i kommunen. Formålet med undersøgelsen var, at afdække renheden i affaldet efter indførelse af ny affaldsordning. Foruden at kortlægge forskelle og sammensætning af affald og mængder af det indsamlede affald, fra husstande i byen og på landet med egne beholdere og med etageboliger med molokker. Sorteringsundersøgelsen viser, at der kan udsorteres mere affald til genanvendelse fra restaffaldet, især madaffald og at kvaliteten af det genanvendelige affald kan blive bedre.

Tilfredshedsmåling

Der er gennemført en tilfredshedsundersøgelse af affaldsordningen i vinteren 2023. Tilfredshedsundersøgelsen afdækker borgernes oplevelse af den nye indsamlingsordning. Resultaterne af tilfredshedsundersøgelsen er baseret på 2.466 besvarelser, og stammer primært fra en SMS udsendt til 10.000 borgere i kommunen. Det svarer til en høj svarprocent på 22%.

88% af respondenterne i undersøgelsen er generelt tilfredse med ordningen for affald, mens 5% enten er utilfredse eller meget utilfredse.

Jeg er generelt tilfreds med ordningen for affald:

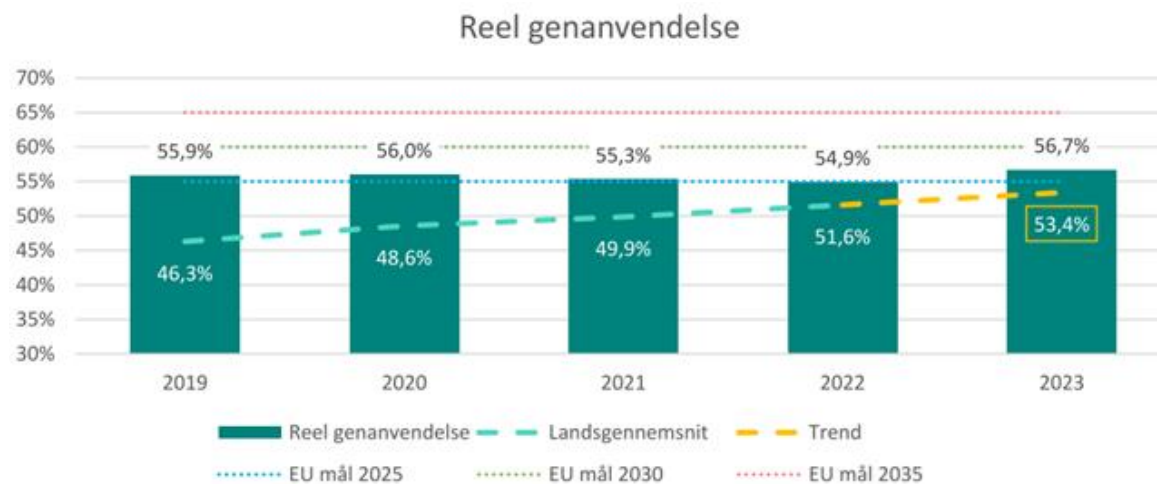

Figuren viser den procentvise fordeling af generel tilfredshed med ordningen for affald i Ikast-Brande Kommune.

Sorteringsundersøgelsen er sammen med tilfredshedsundersøgelsen værdifulde redskaber for at øge kommunikationen om genanvendelse af affaldet og nå de fremtidige mål i kommunens affaldsplan.

Genanvendelsesprocent

Den reelle genanvendelsesprocent er et nøgletal, der viser hvor meget af affaldet der reelt bliver genanvendt til nye produkter og materialer.

Figuren viser Ikast-Brande Kommunes reelle genanvendelsesprocent sammenlignet med landsgennemsnittet for perioden 2019 til 2023. Kilde: Affaldsviden. JHN Processor.

Ikast-Brande Kommune ligger over landsgennemsnittet i alle årene og har siden 2019 kun været under EU-målet for 2025 (55%) i 2022, hvor kommunen lå på 54,9%.

Næste pejlemærke er EU-målet i 2030, hvor mål for reel genanvendelse er 60%.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen

Bilag

Årsrapport 2023

Punkt 3: Bemærkninger til statens anden screeningsrunde for energiparker i Ikast-Brande Kommune

01.02.00-G01-67-22

Beslutning

Anbefales.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Økonomi- og Planudvalget 21. maj 2024

Byrådet 27. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- Byrådet fremsender bemærkninger og udfyldt spørgeskema til statens anden screeningsrunde for potentielle energiparker, som beskrevet i sagsfremstillingen, herunder at byrådet ikke ønsker at bakke op om en planlægning for de to screenede energiparker i kommunen.

Sagsfremstilling

Den 5. februar 2024 (pkt. 22) behandlede Byrådet statens første screening for potentielle energiparker. Plan- og Landdistriktsstyrelsen havde anmodet Byrådet om at indsende bemærkninger til de tre potentielle energiparker, der var udpeget i Ikast-Brande kommune. I den forbindelse besluttede Byrådet at bakke op om, at to af de screenede arealer bliver planlagt til energipark:

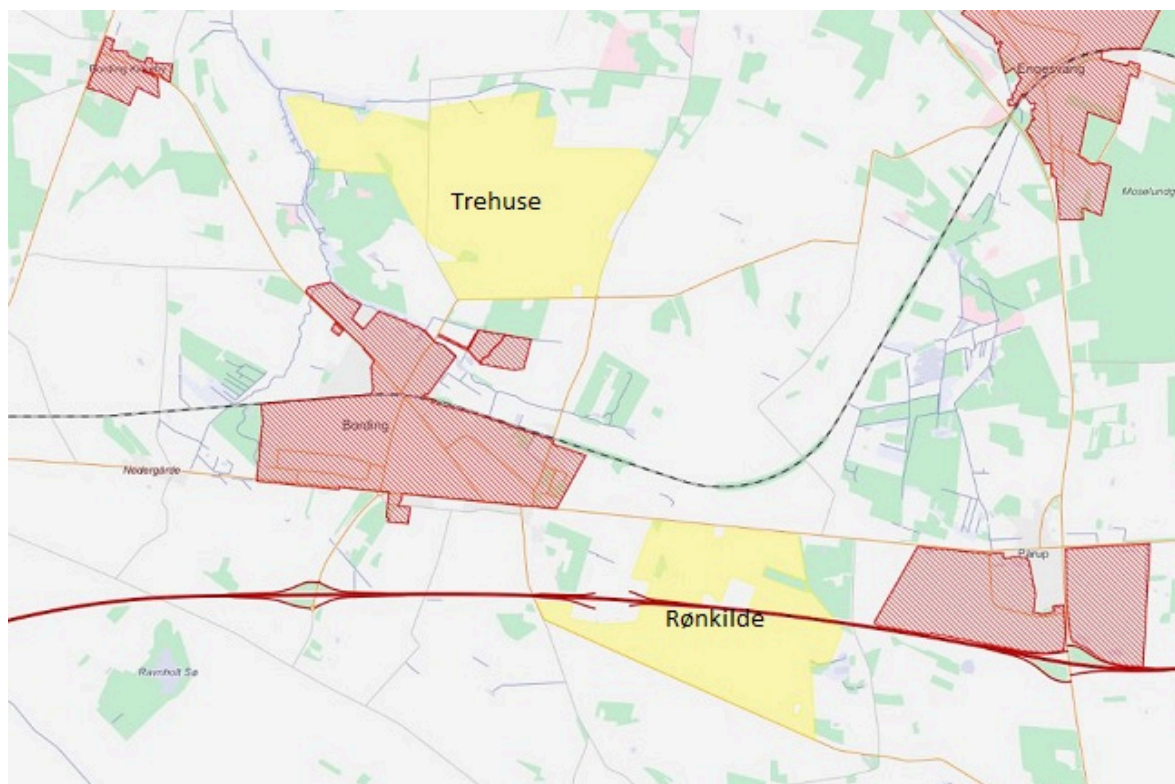
- "Ulkær Mose" - et 480 ha stort areal sydøst for Ikast (en del af arealet er omfattet af Byrådets vedtagne lokalplan for et vindmølleområde)
- "Uur Hedebrug" - et 280 ha stort areal sydvest for Isenvad.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har nu anmodet Ikast-Brande Kommune om at komme med bemærkninger til statens anden screeningsrunde for energiparker, hvor der er to indmeldte arealer i Ikast-Brande kommune:

- "Rønkilde" - et 149 ha stort areal mellem Bording og Pårup
- "Trehuse" - et 214 ha stort areal nord for Bording.

Der er tale om arealer/projekter, som er indmeldt til staten af projektudviklere. Arealerne fremgår af kortet herunder. Arealerne indgik også i de ansøgninger, som Ikast-Brande Kommune modtog, da Byrådet i 2022 efterlyste ansøgninger til planlægning for store solcelleanlæg i det åbne land. Byrådet fravalgte imidlertid begge ansøgninger af forskellige årsager. Årsagerne er uddybet længere fremme i sagsfremstillingen.

Teknik og Miljø anbefaler, at Byrådet af de samme årsager beslutter, at man ikke vil bakke op om at staten udpeger de screenede arealer til energiparker. Teknik og Miljø gør desuden opmærksom på, at Byrådets klimamål om CO2 reduktion vil kunne nås uden at realisere energiparkerne Rønkilde og Trehuse, da der bliver/vil blive planlagt for andre vedvarende energianlæg, som desuden har bedre placeringer.

Kortet viser med gult de screenede arealer for potentielle energiparker. Nord er opad.

De statsligt udpegede energiparker er en del af regeringens udspil "Klimahandling – sammen om mere grøn strøm fra sol og vind på land". Hovedformålet med energiparkerne er at fremme elproduktionen fra vedvarende energikilder ved at prioritere opstilling af vindmøller og solcelleanlæg set i forhold til andre interesser i afgrænsede geografiske områder i landet. Energiparkerne skal bidrage til at muliggøre en firedobling af den samlede elproduktion fra solenergi og landvind frem mod 2030.

I november 2023 åbnede staten op for en ny indmeldingsrunde for yderligere arealer til potentielle energiparker. I alt blev 83 arealer indmeldt, herunder de to arealer i Ikast-Brande kommune. Plan- og Landdistriktsstyrelsen, Energistyrelsen, Erhvervsstyrelsen og Miljøstyrelsen er nu ved at screene de 83 arealer. Denne gang har styrelserne valgt ikke at offentliggøre den statslige screening af de indmeldte arealer som en høring. Der vil blive udarbejdet forslag til bekendtgørelser med tilhørende miljøvurdering for de arealer, som skal udpeges til statsligt udpegede energiparker. I den forbindelse vil der blive gennemført en offentlig høring i mindst 8 uger efter de regler, som bliver fastsat i den kommende lov om statsligt udpegede energiparker på land.

Styrelserne er i dialog med kommuner og opstillere om screenede arealer. Teknik og Miljø har derfor i marts og april 2024 haft digitale, administrative møder med Plan- og Landdistriktsstyrelsen og andre styrelser om planmæssige bindinger på de to konkrete arealer i Ikast-Brande kommune og om statens udpegningsproces. Styrelsen forventer, at kommunalbestyrelsen forholder sig til arealernes eventuelle status som energipark inden udgangen af maj 2024. Ikast-Brande Kommune har modtaget et skema, som skal udfyldes for hvert screenet areal. Skemaet er vedlagt som bilag.

Styrelsen har meldt ud, at de gerne vil have politisk stillingtagen til:

1. Hvordan passer arealet ind i kommunens planlægning for VE?
2. Vurderer kommunen, at arealet er egnet til: Solcelleanlæg? Vindmøller? PtX? Tilknyttede virksomheder?
3. Er der særlige lokale udfordringer på arealet?
4. Ønsker kommunen planlægning for VE på arealet?
5. Ønsker kommunen, at staten udpeger arealet til energipark?
6. Ønsker kommunen selv at stå for lokalplanlægningen?
7. Ønsker kommunen, at staten overtager lokalplanlægningen?
8. Ønsker kommunen, at staten overtager miljøvurderingen og kommunens beføjelser efter naturbeskyttelsesloven?

Teknik og Miljø gør opmærksom på, at planlægningen for en energipark svarer til planlægningen for vindmølleområder eller områder til solcelleanlæg. Planlægningen forudsætter for hvert område både et kommuneplantillæg, en lokalplan, en miljøvurdering af planforslagene og en miljøkonsekvensvurdering af det konkrete anlæg.

Teknik og Miljø anbefaler, at Byrådet i sin tilbagemelding til Plan- og Landdistriktsstyrelsen gør opmærksom på, at de to arealer indgik i de ansøgninger, som Ikast-Brande Kommune modtog i forbindelse med ansøgningsrunden om at planlægge for store solcelleanlæg i det åbne land. Teknik og Miljø udfylder svarkemaerne på baggrund af Byrådets beslutning og vedlægger det som bilag til brevet fra Byrådet. Se Teknik og Miljø's anbefalede bemærkninger til hvert af de screenede arealer længere nede i sagsbeskrivelsen.

Efter at styrelsen har modtaget tilbagemeldinger fra kommunerne, vil aftalekredsen bag klimaaftalen træffe endelig beslutning om, hvilke arealer i landet, der konkret skal udpeges til energiparker. Styrelsen gør opmærksom på, at der kan være arealinteresser, som først bliver afdækket i forbindelse med en eventuel planlægning for de konkrete arealer og miljøvurderingen af de konkrete projekter. Styrelsen forventer, at nogle af de udpegede arealer rundt om i landet bliver reduceret i areal eller evt. helt udgår i den fremadrettede proces, da udfordringerne med et givent areal kan vise sig at være for store, eller fordi kommuner allerede har igangsat planlægning for et givent areal.

Ikast-Brande Kommunes bemærkninger til det screenede areal ved Rønkilde

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at det screenede areal ved Rønkilde indgik i en projektansøgning, som Ikast-Brande Kommune modtog i efteråret 2022 i forbindelse med en ansøgningsrunde om at planlægge for store solcelleanlæg i det åbne land. Ikast-Brande Kommunes Byråd besluttede imidlertid på et møde i januar 2023, at man ikke ville planlægge for projektet, bl.a. fordi de planmæssige bindinger i området og mange naboer inden for 200 m gjorde andre projektansøgninger mere optimale at planlægge for.

Teknik og Miljø vurderede i forbindelse med ansøgningen i 2022, at der var nogle planmæssige udfordringer, herunder at

- arealets vestlige del er gennemskåret af en 400 kV luftledning i SV-NØ retning mod Engesvang
- projektet ikke i tilstrækkelig grad tog højde for vejbyggelinjerne omkring Herningmotorvejen
- den kommende hærvejsmotorvej forventeligt vil skære gennem en del af arealet
- de ovennævnte forhold forventeligt vil reducere solcelleanlæggets størrelse betydeligt
- der planlægges for nye erhvervsarealer i den vestlige del af Pårup. Solcelleanlægget vil kunne hindre tilstrækkelige udvidelsesmuligheder for erhvervsområdet i fremtiden
- der ligger 13 boliger inden for 200 m fra anlægget (to ejet af lodsejere, der skulle lægge jord til anlægget)
- projektudviklers ønskede synergi med de tre, gamle eksisterende vindmøller i området vil ikke kunne opnåes, da møllerne vil blive taget ned som et vilkår for at realisere det nærliggende vindmølleområde i Ulkær Mose.

Af ovennævnte grunde vurderer Teknik og Miljø, at arealerne ved Rønkilde ikke er velegnede til energipark. Derfor anbefaler Teknik og Miljø, at Byrådet melder tilbage til styrelsen, at man ikke ønsker at bakke op om en planlægning for arealerne til energipark.

Ikast-Brande Kommunes bemærkninger til det screenede areal ved Trehuse, Bording

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at det screenede areal ved Trehuse også indgik i en projektansøgning, som Ikast-Brande Kommune modtog i efteråret 2022 i forbindelse med en ansøgningsrunde om at planlægge for store solcelleanlæg i det åbne land. Ikast-Brande Kommunes Byråd besluttede imidlertid på mødet i januar 2023, at man ikke ville planlægge for projektet, fordi projektet i ringe grad levede op til planmæssige krav og mål samt politiske kriterier og indholdet i den politiske aftale om placering af vindmøller.

Teknik og Miljø vurderede i forbindelse med ansøgningen i 2022, at arealerne ved Trehuse ikke var optimale til det ansøgte projekt. Teknik og Miljø pegede på en række planmæssige udfordringer, herunder at

- anlægget rummer 5 vindmøller på op til ca. 125 meter. Da anlægget ville blive placeret ca 1 km øst for landsbyen Bording Kirkeby, vil vindmøllerne ikke kunne overholde den politiske anbefaling om en afstand på 12 x vindmøllehøjden til nærmeste by eller landsby
- den krævede beplantning mod syd, langs Christianshedevej, ville blive meget lang og dominerende i landskabet
- i kommuneplanen er det meste af arealet udpeget som områder til fælles biogasanlæg og store husdyrbrug
- en del af områdets nordøstlige hjørne er berørt af en gastransmissionslinje og den sydlige del af området er gennemskåret af et af Energinets 150 kV el-kabeltracéer
- der var ikke udarbejdet visualiseringer, der underbyggede ansøgningens beskrivelser og antagelser
- generelt oplevedes ansøgningen som noget mangelfuld i forhold til Byrådets beskrevne kriterier for ansøgning
- der var ved ansøgningstidspunktet 9 beboelser, udover lodsejers egen, inden for 200 m af solcelleanlægget
- projektudvikler havde ikke været i dialog med naboerne, før indsendelse af ansøgningen.

Af ovennævnte grunde vurderer Teknik og Miljø, at arealerne ved Trehuse ikke er velegnede til energipark. Derfor anbefaler Teknik og Miljø, at Byrådet melder tilbage til styrelsen, at man ikke ønsker at bakke op om en planlægning for arealerne til energipark.

Udvalget skal tage stilling til følgende

Udvalget skal beslutte, om man ønsker at fremsende bemærkninger og udfyldt spørgeskema til statens screening af potentielle energiparker, som beskrevet i sagsfremstillingen.

Sagens økonomi

I følge loven om fremme af vedvarende energi skal opstillere af vedvarende energianlæg betale et beløb pr. MW, de opstiller, til en Grøn Pulje i den kommune, hvor anlægget er placeret. Beløbet fastlægges efter hvilken type anlæg, der er tale om. For større solcelleanlæg på terræn ligger beløbet på 40.000 kr. pr. MW. For landvindmøller ligger beløbet på 125.000 kr. pr. MW. Beløbet skal indbetales til kommunens grønne pulje senest 14 hverdage efter, at den første producerede kilowatt-time er produceret på anlægget. Grøn Pulje administreres af kommunerne.

Teknik og Miljø gør opmærksom på, at såfremt et aktuelt lovforslag i Folketinget bliver vedtaget, bliver beløbene som opstillerne skal indbetale øget væsentligt: 125.000 kr. pr. MW for solcelleanlæg og 313.000 kr. pr. MW for landvindmøller. Lovforslaget forventes vedtaget 1. juli 2024.

Ikast-Brande Kommunes byråd har i 2021 udarbejdet retningslinjer for ansøgninger til Grøn Pulje, herunder fordelingen af midler. På Byrådets møde i april 2024 besluttede man at invitere Landdistriktsrådet og andre relevante parter til et dialogmøde om Byrådets udkast til kriterier for fordeling af puljens midler og ansøgningsprocedure. Først derefter vil Byrådet tage endelig stilling til fordelingskriterier og ansøgningsprocedure.

Plan- og lovgivningsmæssige forhold

Planlægningen for en energipark skal opfylde lovkravene i planloven og miljøvurderingsloven. Planlægningen forudsætter både et kommuneplantillæg, en lokalplan, en miljøvurdering af planforslagene og en miljøkonsekvensvurdering af konkrete anlæg.

Det er forventet, at der skal laves ny lovgivning for at kunne realisere de statsligt udpegede energiparker. Der vil blive udarbejdet forslag til bekendtgørelser med tilhørende miljøvurdering for de arealer, som skal udpeges til statsligt udpegede energiparker.

Teknik og Miljø gør opmærksom på, at der for nylig har været et udkast til lovforslag om statsligt udpegede energiparker i høring. Lovforslaget udmønter den politiske aftale: ”Klimaaf tale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023 – Rammevilkår til fremme af VE-udbygningen på land”. Lovforslaget tager udgangspunkt i, at etablering af energiparker er en væsentlig samfundsinteresse, der kan tillægges en særlig og større vægt i forhold til andre anvendelses- og beskyttelsesinteresser. Derfor er der i lovforslaget også forslag til ændringer i en række love for at give bedre vilkår for at opstille vindmøller, solcelleanlæg og tilknyttede anlæg i en udpeget energipark. Med loven får statsligt udpegede energiparker særlige vilkår, der bl.a. lemper hensyn til arealbeskyttelse og dermed gør det nemmere og hurtigere at få tilladelser og dispensationer til opstilling af vedvarende energi, herunder i forhold til placering af PtX-anlæg og virksomheder i tilknytning til energiparkerne. Den foreslåede lov vil desuden sikre de respektive ressortministre mulighed for - i sager, der vedrører eller i øvrigt er af betydning for energiparkens realisering – at overtage kommunens beføjelser efter henholdsvis planloven, miljøvurderingsloven, naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven og museumsloven. Den relevante ressortminister kan efter anmodning fra kommunalbestyrelsen og i øvrigt i særlige tilfælde beslutte at overtage kommunalbestyrelsens beføjelser. Det forventes, at lovændringerne træder i kraft 01-07-2024.

Udvalget har blandt andet følgende muligheder

1. at afvise udpegning af de to energiparker og fremsende udfyldt skema og bemærkninger, som beskrevet i sagsfremstillingen
2. at afvise udpegning af de to energiparker og fremsende andre eller yderligere bemærkninger, end beskrevet i sagsfremstillingen
3. at bakke op om udpegning af de to energiparker og fremsende udfyldt skema og bemærkninger
4. at afvise at fremsende bemærkninger.

Bilag: Spørgeskema

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Spørgeskema til kommunalbestyrelse april 24

Punkt 4: Strategi for arealanvendelse - Evaluering af Byrådets temamøde den 22. april 2024

01.00.00-P15-1-23

Beslutning

Taget til efterretning.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 18. marts 2024 (pkt. 16) proces og tidsplan for politiske drøftelser og inddragelse af interessenter i forbindelse med Strategi for arealanvendelse. Næste led i processen er Byrådets drøftelse den 11. juni 2024.

Byrådet fik på et temamødet den 22. april 2024 en introduktion til emnet, så Byrådet nu har et fælles grundlag at drøfte og træffe beslutninger ud fra. På temamødet blev Strategi for arealanvendelse sat i perspektiv og sammenhæng med bl.a. nationale målsætninger, Ikast-Brande Kommunes klimaplan og kommuneplanen. Samtidig gav en ekstern oplægsholder et oplæg om fremtidens arealbehov og landskaber.

Teknik og Miljø har den 6. maj 2024 haft et møde med landboforeninger og de grønne organisationer om Strategi for arealanvendelse. På mødet videregav organisationerne information om, hvad de hver især lægger vægt på i forhold til den fremtidige arealanvendelse i kommunen. Den information vil blive videregivet til Byrådet på mødet den 11. juni 2024.

Teknik og Miljø skal nu planlægge processen for Byrådets drøftelse af strategi for arealanvendelse den 11. juni 2024. Byrådet kan på dette møde komme med input til hvilke målsætninger og prioriteringer for arealanvendelsen i kommunen, som strategien skal indeholde. Udvalget har nu lejlighed til at samle op på temamødet den 22. april 2024. Samtidig er der mulighed for at afstemme forventninger og komme med input til drøftelsen den 11. juni 2024 til Teknik og Miljø. På den måde kan Teknik og Miljø sikre, at drøftelsen den 11. juni 2024 har det rigtige fokus og den rigtige form.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 5: Klimaplan - retning for Strategisk Energiplan

01.00.00-P20-10-23

Beslutning

Sagen drøftet.

Udvalget prioriterede indsatserne overfor virksomhederne og fjernvarme og energifællesskaber.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- forslag til overordnet, strategisk ramme for den strategiske energiplan drøftes og prioriteres.

Sagsfremstilling

Ved Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalgets (KNB) møde i marts præsenterede EA Energianalyse de overordnede resultater fra kortlægningsfasen, samtidig med at særlige interesseområder og prioriteringer blev fastlagt. Med afsæt i disse prioriteringer samt EA Energianalyses kortlægning og analyser, tegner der sig en række centrale tematikker for den strategiske energiplan.

Derfor forelægges nu et oplæg til prioriteringer til politisk drøftelse i KNB-udvalget, med henblik på indarbejdelse i den strategiske energiplan. EA Energianalyse deltager ved mødet via onlinedeltagelse, og vil her uddybe de forskellige temaer. Se eventuelt bilaget med rammer til drøftelse.

Forslagene samlet under en række temaer:

- Virksomheder
- Fjernvarme og energifællesskaber
- Vedvarende energi (VE)
- Overordnede rammer og mål

I det følgende gennemgås de enkelte temaer. Formålet med de politiske prioriteringer til den strategiske energiplan er at fastlægge et strategisk grundlag, der i større omfang gør energiplanlægning til en løftestang for klima, erhvervsliv og lokalsamfund i kommunen. Dette vil bl.a. kunne ske ved at planen giver et stærkere fagligt grundlag for den fremtidige energiplanlægning, samt angiver specifikke handlinger, f.eks. til at understøtte sektorkobling, brug af overskudsvarme og etablering af energifællesskaber. Eksempelvis vil implementering af planens anbefalinger mht. energiplanlægning kunne understøtte den nødvendige fremtidige tilgængelighed af strøm og brint til industrien, ligesom virksomhederne også kan hjælpes på vej i afdækningen af konkrete omstillingsmuligheder. Dermed bliver den strategiske energiplan også et afgørende skridt på vejen i retning af at realisere såvel Klimaplanens som Byrådets vision om at gøre Ikast-Brande til Danmarks grønne erhvervskommune. Planen vil potentielt have indflydelse på størstedelen af indsatsområderne i Klimaplanens CO2-spor, f.eks. i form af handlinger omkring elektrificering af industri, varme og personbiler.

Konkret vedrører den strategiske energiplan dog primært mål eller aktiviteter indenfor indsatsområderne Energi og Forsyning og Erhverv.

Nedenfor ses de overordnede mål for indsatsområderne Energi og Forsyning og Erhverv.

Energi og Forsyning

- Ikast-Brande Kommune vil aktivt understøtte produktion af grøn energi og grønne brændstoffer gennem fremme af innovativ tilgang og energifællesskaber i regionen.
- Ikast-Brande Kommune skal være nettoeksportør af grøn strøm i 2030.
- CO₂-reduktionsmål: 100% reduktion i 2030 i udledning af CO₂ fra energiproduktion i kommunen – ift. 1990-niveau.

Erhverv

- Ikast-Brande Kommune vil være en klimavenlig erhvervskommune, der understøtter virksomheders mål om grøn omstilling.
- Ikast-Brande Kommune vil arbejde for omstilling til fossilfri brændstoffer i erhvervslivets transportmidler.
- CO₂-reduktionsmål: 25% reduktion i CO₂-udledning fra industri i 2030 og 90% i 2050 – ift. 1990-niveau.
- CO₂-reduktionsmål: 35% reduktion i CO₂-udledning fra transport i 2030 og 75% i 2050 – ift. 1990-niveau.

Den strategiske energiplan udarbejdes med afsæt i ovenstående mål, men vil også kunne kvalificere og supplere målene, og dermed foranledige tilpasninger af Klimaplanen ved næste revision. EA Energianalyses kortlægning og analyse viser, at Ikast-Brande Kommune har gode muligheder i forhold til klima og forsyningsikkerhed igennem VE-projekter med fremme af elektrificering, udfasning af fossile energikilder, samt understøtte energifællesskaber i lokalområderne. I de følgende afsnit beskrives de vigtigste temaer og prioriteter til politisk drøftelse. De er endvidere uddybet i Bilag 1.

Virksomheder

Som produktionskommune tegner Ikast-Brande Kommune sig for et forholdsvis højt energiforbrug til industrien, da der er en relativt høj andel af energitunge virksomheder i forhold til landsgennemsnittet. Det handler dels om elforbrug og dels om anvendelse af naturgas til industriproduktion. Endvidere bidrager transport og anden brug af køretøjer til dette. Virksomhederne udviser interesse for den grønne omstilling, men der mangler kompetencer og kommunikation til at komme videre, som kommunen kan være med til at understøtte. Det kan f.eks. handle om lokalplanlægning, kommunikation, samt at facilitere samarbejder, bl.a. i samarbejdet med Erhvervsrådet. I sammenhæng med elektrificering skal der også sættes fokus på selve elnettet, da f.eks. fuld elektrificering af såvel produktion som transport vil kunne kræve forstærkninger af de lokale net.

Spørgsmål til drøftelse:

- hvordan kan vi bidrage til, at forudsætningerne er til stede for at virksomhederne kan søge midler til foranalyser og projekter m.v., f.eks. ved Danmarks Eksport- og Investeringsfond og Industriens Fond?
- kan vi bidrage til, at virksomheders erfaringer med udfasning af gas og/eller elektrificering deles med andre virksomheder?
- hvordan understøtter vi udbygningen af elnettet til fremtidige behov?

Fjernvarme og energifællesskaber

EA Energianalyse påpeger, at Ikast-Brande Kommune er relativt godt fjernvarmedækket, men at der med fordel kan ses på, hvordan kommunen – i samarbejde med værkerne - kan fremme omstilling fra biomasse i form af træpiller o.lign. eller

naturgas som energikilde. Herunder kan der også sættes fokus på at få udnyttet al gylle og restprodukter fra landbruget til biogas, så den fossile naturgas fortrænges. Ligeledes kan der sættes fokus på planlægning af VE-anlæg til at sikre kapacitet, så borgerne fortsat sikres stabil og billig varme. Samtidigt er det EAs vurdering, at der i mindre bysamfund er potentialer for at afdække muligheder for at etablere energifællesskaber, ligesom borgernes muligheder til at få hjælp til at afklare muligheder til udskiftning af oliefyr skal afdækkes.

Spørgsmål til drøftelse:

- hvordan kan vi understøtte og fremme fossil- og biomassefri fjernvarme via VE-anlæg?
- hvordan understøtter vi energiomstillingen i mindre bysamfund uden fjernvarme, f.eks. via fremme af energifællesskaber, samt i bebyggelser i det åbne land?

Nye VE-projekter

EA Energianalyses kortlægning viser, at Ikast-Brande Kommune vil realisere eksisterende mål om elproduktion i klimaplanen, hvis de projekter, som p.t. er prioriteret til planlægning, gennemføres. Konkret vil den nuværende målsætning om at blive nettoeksportør af el i 2030 blive nået med de eksisterende projekter. Fremadrettet skal der tages stilling til størrelserne på de enkelte anlæg, herunder produktionskapaciteter, multifunktionalitet og teknologi, og dels om samfundsmæssige gevinster såsom synergieffekter og sammenhæng med områdets erhverv, forsyning og lokalsamfund.

Spørgsmål til drøftelse:

- skal der fokuseres på få større, sammenhængende projekter frem for flere mindre, enkeltstående projekter? Dette kan betyde en revurdering af de byrådsvedtagne størrelser på solcelleanlæg i Ikast-Brande Kommune.
- skal der fokuseres på projekter, hvor der investeres i teknologiske løsninger, hvor sammensætning og funktion af VE-teknologier er på særligt højt niveau? Det kan f.eks. handle om hybridanlæg, hvor der både etableres elproduktion fra sol og vind, hvor der afprøves ny teknologi der sikrer multifunktionalitet, hvor der etableres power-to-x eller skaber sammenhæng med brintinfrastruktur, eller hvor der skabes sammenhæng med lokale omstillingsprojekter i industri eller transport.
- hvordan sikrer vi at kommende VE-anlæg skaber størst samfundsmæssig værdi?

Overordnede rammer og mål

Ovenstående strategiske mål og handlinger vil med fordel kunne suppleres med et bredere, overordnet afsæt i form af reviderede målsætninger for indsatsområdet Energi og Forsyning. Som nævnt vil målsætningen om at blive nettoeksportør af el i 2030 blive nået med de eksisterende projekter, hvorfor Teknik og Miljø foreslår, at ambitionsniveauet drøftes med henblik på at tilpasse målsætninger i Klimaplanen.

Spørgsmål til drøftelse:

- skal Klimaplanens mål om at være nettoeksportør af grøn strøm i 2030 revurderes?

Næste skridt

Med afsæt i KNB-udvalgets drøftelser, udarbejdes et udkast til strategisk energiplan til videre politisk drøftelse på mødet den 28. august 2024.

Den strategiske energiplan vil kunne afstedkomme tilpasninger i Klimaplanens mål og aktiviteter under indsatsområderne Energi og Forsyning, Erhverv, Landbrug og Natur, samt transportaktiviteter under Fremtidens grønne borgere. Disse vil kunne indarbejdes i forbindelse med en eventuel revidering af Klimaplanen i 2025.

Bilag:

Strategisk Energiplan - Rammer til drøftelse i Ikast-Brande Kommune den 15. maj - EA Energianalyse

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Bilag

Strategisk energiplan - Rammer til drøftelse i KNB 15 maj - EA Energianalyse

Punkt 6: Temadrøftelse - Klimatilpasning

06.02.00-P15-1-24

Beslutning

Drøftet.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Udviklings- og Erhvervsudvalget 15. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- sagen drøftes.

Sagsfremstilling

Denne sag behandles sideløbende i Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget og Udviklings- og Erhvervsudvalget i et fælles møde den 15. maj 2024, kl. 10.30 i mødelokale 100, rådhuset.

År 2023 blev det vådeste år i dansk vejrhistorie, og første del af 2024 tegner ligeledes til at slå nye nedbørsrekorder. Klimaforandringerne skaber voldsomme skybrud, overfyldte vandløb og fugtige kældre. Teknik og Miljø giver på mødet en orientering om de udfordringer, som klimahændelserne skaber i Ikast-Brande Kommune. Det drejer sig blandt andet om oversvømmelser fra Brande Å igennem Brande By og om det terrænnære grundvand, der giver problemer flere steder - specielt i områder omkring Ikast.

På temadrøftelsen redegøres der ligeledes for ansvarsfordelingen i forbindelse med klimatilpasning. Endelig gennemgås der, hvilke tiltag inden for klimatilpasning, der kan iværksættes i løbet af de kommende år. Her tages primært udgangspunkt i den vedtagne DK2020-klimaplan for Ikast-Brande Kommune, 2023-2027.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 7: Beslutning om foroffentlighed - Kommuneplanlægning

01.02.00-G01-27-24

Beslutning

Anbefales.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Udviklings- og Erhvervsudvalget 15. maj 2024

Økonomi- og Planudvalget 21. maj 2024

Byrådet 27. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- foroffentlighed i forbindelse med ny kommuneplanlægning fremover kun gennemføres i særlige tilfælde, som anbefalet i sagsfremstillingen.

Sagsfremstilling

Sagen behandles sideløbende i Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget samt i Udviklings- og Erhvervsudvalget den 15. maj 2024.

Folketinget vedtog i december 2023 omfattende ændringer af planloven. Lovændringen trådte i kraft 1. januar 2024. Planlovsændringerne har medført, at man nu helt kan undlade at have en foroffentlighedsfase (debatfase), inden kommunalbestyrelser udarbejder og godkender forslag til kommuneplantillæg. Formålet med lovændringen er at give kommunalbestyrelser bedre muligheder for at arbejde med ændringer af kommuneplanen samt forenkle og effektivisere planlægningsprocessen. Det er således nu frivilligt at gennemføre forudgående offentlighed i forbindelse med forslag til ændringer af kommuneplanen, der ikke blev meldt ud i Planstrategien for kommuneplanlægningen.

Teknik og Miljø vurderer, at foroffentlighedsfasen kan undlades i mange tilfælde, da forslag til kommuneplantillæg altid skal i offentlig høring. Dermed har offentligheden stadig mulighed for at komme med indsigelser eller bemærkninger. Teknik og Miljø anbefaler dog at fastholde foroffentlighedsfaser i særlige tilfælde.

Indtil planlovsændringen kunne Kommuner kun undlade foroffentlighed, når ændringen allerede var skrevet ind i Planstrategien. Man kunne dog også undlade foroffentlighedsfasen, hvis der var tale om mindre ændringer i kommuneplanens rammebestemmelser eller uvæsentlige ændringer i kommuneplanens overordnede mål for udviklingen og arealanvendelsen i kommunen. Hensigten med de tidligere regler i planloven var, at give offentligheden mulighed for at indsende ideer og forslag til planlægningen tidligt i planlægningsprocessen, det vil sige, før byrådet lagde sig fast på et bestemt planforslag, der ikke fremgik af Byrådets offentliggjorte Planstrategi.

Teknik og Miljø bemærker, at i dag er det Økonomi- og Planudvalget, der beslutter, om der skal igangsættes ny kommuneplanlægning for et areal og sendes et debatoplæg i foroffentlighed. Hvis der er tale om ny kommuneplanlægning i byer eller landsbyer, er der først en behandling i Udviklings- og Erhvervsudvalget. Handler det om ny kommuneplanlægning i det åbne land, er der som regel først en politisk behandling i Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget. I Ikast-Brande Kommune har der generelt været fastsat foroffentlighedsfaser på 14 dage ved ny kommuneplanlægning i byer og landsbyer, mens der har været foroffentlighedsfaser på 4 uger ved ny kommuneplanlægning i det åbne land. Primært fordi der var tale om større, tekniske anlæg, som f.eks. vindmølle anlæg og solcelleanlæg.

Teknik og Miljø vurderer, at det fremover kan være hensigtsmæssigt at undlade foroffentlighed, når de ønskede ændringer i kommuneplanen ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt. F.eks. når der er tale om arealer, der allerede er kommuneplanlagte, eller når der blot inddrages mindre arealer til by- eller landsbyudvikling. Det vil mindske ressourceforbruget i Teknik og Miljø og forkorte planlægningsprocessen til fordel for bygherrer/projektudviklere. Teknik og Miljø anbefaler dog, at Byrådet fastholder foroffentlighed og dermed inddragelse af offentligheden tidligt i planlægningsprocessen i disse tilfælde:

- når kommuneplantillæg inddrager større landbrugsarealer til ny byudvikling eller landsbyudvikling
- når kommuneplantillæg ændrer anvendelsen for større, kommuneplanlagte arealer
- når kommuneplantillæg giver mulighed for vedvarende energianlæg eller andre, større tekniske anlæg i det åbne land
- når kommuneplantillæg forudsætter miljøvurdering
- når administrationen vurderer, at der af andre årsager kan være behov for en foroffentlighed i forbindelse med nye kommuneplantillæg.

Teknik og Miljø vurderer, at de ovennævnte kommuneplanændringer kan medføre væsentlige ændringer for naboerne og evt. for nabokommuner. Plansagerne kan også være komplicerede og svære at gennemskue for naboerne, hvorfor der kan være behov for et informationsmøde allerede i foroffentlighedsfasen. Derfor finder Teknik og Miljø det hensigtsmæssigt at gennemføre foroffentlighed i de ovennævnte plansager.

Udvalget skal tage stilling til følgende

Udvalget skal beslutte, om man fremover kun i særlige tilfælde vil gennemføre foroffentlighed i forbindelse med ny kommuneplanlægning.

Planlægnings- og lovgivningsmæssige forhold

Planlovens tidligere bestemmelse om foroffentlighed:

"§ 23 c. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe forslag til ændringer af kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en strategi, der er vedtaget og offentliggjort efter reglerne i § 23 a. Før udarbejdelsen af sådanne forslag skal kommunalbestyrelsen indkalde ideer og forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Ved mindre ændringer i en kommuneplans rammedel, der ikke strider mod planens hovedprincipper, samt ved uvæsentlige ændringer i planens hovedstruktur kan kommunalbestyrelsen dog undlade at indkalde ideer og forslag m.v.

Stk. 2. Indkaldelsen af ideer og forslag skal indeholde en kort beskrivelse af hovedspørgsmålene i den forestående planlægning. Offentliggørelse skal ske i det register, som erhvervsministeren har oprettet i medfør af § 54 b. Offentligbekendtgørelse kan ske udelukkende digitalt. Kommunalbestyrelsen fastsætter en frist for afgivelse af ideer, forslag m.v."

Planlovens ændrede bestemmelse:

"§ 23 c. Kommunalbestyrelsen kan tilvejebringe forslag til ændringer af kommuneplanen, der ikke er truffet beslutning om i en strategi, der er vedtaget og offentliggjort efter reglerne i § 23 a."

Udvalget har følgende muligheder

1. Udvalget kan beslutte kun at gennemføre foroffentlighed i særlige tilfælde, som anbefalet i sagsfremstillingen
2. Udvalget kan fastholde foroffentlighed som den var inden lovændringen
3. Udvalget kan beslutte at sende sagen tilbage til Teknik og Miljø til fornyet behandling.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 8: Dispensation til aktiviteter på Ejstrupholm Flyveplads i uge 27, 2024

09.02.00-P19-3-24

Beslutning

Godkendt.

Behandlingsforløb

Klima-, Natur- og Bæredygtighedsudvalget 15. maj 2024

Tidligere udvalgsbeslutninger

Indstilling

Teknik- og stabsdirektøren indstiller, at

- Der gives dispensation til at konvertere en del af de tilladte almindelige flyoperationer til i alt 100 operationer i forbindelse med faldskærmsudspring til brug i forbindelse med Østjyllands Faldskærmsklubs sommerlejr på Ejstrupholm Flyveplads, Ikastvej 7, Ejstrupholm, i uge 27, 2024.

Sagsfremstilling

Ikast-Brande Kommune har modtaget en ansøgning fra Østjyllands Faldskærmsklub, der ønsker at afholde deres årlige sommerlejr i uge 27 på Ejstrupholm Flyveplads. Klubben er hjemmehørende på Ejstrupholm Flyveplads, Ikastvej 7, Ejstrupholm.

Sommerlejren starter mandag, den 1. juli kl. 12.00 og slutter lørdag, den 6. juli kl. 20.00.

Ud over det sociale aspekt med sommerlejren er det også hensigten, at der skal foretages faldskærmsudspring i løbet af ugen. Klubben ønsker mulighed for at afvikle spring i tidsrummene kl. 9.00 - 19.00, alternativt kl. 9.00 - 18.00 og så igen kl. 19.00 - 20.30. Klubben ønsker mulighed for at afvikle spring om aftenen, så det er muligt at få elever i luften, da der er ret restriktive krav til spring med elever med hensyn til vindforhold, og typisk lægger vinden sig hen ad eftermiddagen og aftenen.

I den gældende miljøgodkendelse af Ejstrupholm Flyveplads, som er meddelt af Vejle Amt, den 6. oktober 1997, er der årligt tilladelse til i alt 1.000 flyoperationer (en operation er én start eller én landing), og Østjyllands Faldskærmsklub ønsker på ingen måde en udvidelse af antallet af operationer. Af de tilladte 1.000 årlige operationer må de 100 operationer bruges til faldskærmsudspring i henhold til miljøgodkendelsen. Klubben forventer at bruge ca. 100 operationer i forbindelse med sommerlejren, og derfor søger klubben om mulighed for at konvertere nogle af de tilladte, "almindelige" operationer på flyvepladsen til 100 operationer til faldskærmsudspring, da det ellers ikke vil være muligt at benytte faciliteterne til faldskærmsudspring i 2024 ud over i uge 27.

I forbindelse med et ønske i 2020 fra en tidligere ejer af Ejstrupholm Flyveplads om at konvertere en stor del af de tilladte operationer til faldskærmsudspring blev det rådgivende ingeniørfirma Sweco forespurgt som støjekspert i denne

sammenhæng. Støjmessigt set kan der på den baggrund opstilles en simpel konverteringsmodel, der siger, at almindelige flyoperationer kan konverteres 1:1 til faldskærmsudspring på hverdage i tidsrummet kl. 07.00 - 19.00 samt 3:1 i weekender i tidsrummet kl. 07.00 - 19.00. I tidsrummet 19.00 - 20.30 alle dage vil konverteringen være 10:1.

Teknik og Miljø har opfordret faldskærmsklubben til forud at kontakte de nærmeste naboer for at informere om den ønskede sommerlejr med mulighed for at konvertere en del af flyoperationerne til faldskærmsudspring. Klubben har derefter forsøgt at få kontakt med 16 af de nærmeste naboer. Af de 16 naboer har det i skrivende stund ikke været muligt at få kontakt til fem, men de resterende 11 har ingen indvendinger mod sommerlejren med dertilhørende konvertering af nogle operationer. Ejeren af Ejstrupholm Flyveplads har ligeledes tilkendegivet skriftligt, at ejer er indforstået med aktiviteterne i forbindelse med den ønskede sommerlejr.

Faldskærmsklubben ønsker i sommerlejr-ugen at lave op til 20 lift (ét lift indebærer en start og en landing - det vil sige to operationer) om dagen, men de regner realistisk set med ca. 10 - 15 lift dagligt, hvilket er det normale på en dag. I sommerlejr-ugen vil man lave flere forskellige typer spring. Nye elever springer fra 1.000 meters højde, som er det laveste, der springes fra. Der flyves derudover op i 3 kilometers højde, hvor der for eksempel springes med tandemgæster. Det betyder, at faldskærmsaktiviteterne vil være en blanding af høje og lave spring i løbet af ugen.

Faldskærmsklubben er meget opmærksom på at lave forskellige flyveruter, når de stiger til de ønskede udspringshøjder, således at det ikke er et enkelt område, der vil opleve al støj fra flyveren i forbindelse med aktiviteterne.

Det vil være en betingelse for en eventuel dispensation til det ansøgte, at der efter afholdelsen af sommerlejren indsendes en opgørelse til Ikast-Brande Kommune, som viser antallet af operationer fordelt på de enkelte dage med angivelse af start- og landingstidspunkter samt angivelse af hvilken retning, opstigning skete i. Opgørelsen skal dels være med til at sikre og dokumentere, at der ikke sker eller er sket flere end de tilladte 100 faldskærmsoperationer, som dispensationen giver mulighed for samt bidrage til at sikre, at det ikke er de samme naboer, der udsættes mest for støj i forbindelse med alle opstigningerne. På baggrund af opgørelsen af flyvetidspunkter og den beskrevne konverteringsmodel vil det derudover kunne dokumenteres, hvor mange mulige operationer der resterer i 2024 på flyvepladsen.

Udvalget har blandt andet følgende muligheder

1. Udvalget kan beslutte, at der meddeles dispensation til det ansøgte med henvisning til ovenstående gennemgang.
2. Udvalget kan beslutte, at der meddeles dispensation til det ansøgte med henvisning til ovenstående gennemgang, men med den justering, at der af hensyn til naboer alene flyves ind til kl. 19.00.
3. Udvalget kan beslutte, at der meddeles dispensation til konvertering af færre flyoperationer end det ansøgte.
4. Udvalget kan beslutte, at der meddeles afslag til dispensationen grundet hensyn til naboer.

Budgetmæssige konsekvenser

Ingen.

Punkt 9: Åbne meddelelser

00.22.04-P00-2-23

Formanden

Øvrige udvalgsmedlemmer

Direktør

Økonomisk bidrag i forbindelse med etablering af faunastriber

På initiativ fra Herning-Ikast Landboforening har der i en årrække kørt et projekt om etablering af såkaldte faunastriber i agerlandet. Hensigten med disse faunastriber er generelt at forbedre forholdene for dyrelivet i de områder, hvor de udlægges. Faunastriberne etableres ved, at der i striber langs markkanter eller lignende hos private lodsejere udsås en frøblanding med plantearter, som er gavnlige for insektlivet m.v. Der kan eventuelt læses mere om det på projektets hjemmeside: <https://www.faunastriber.dk/>.

I januar 2024 modtog Teknik og Miljø en forespørgsel om et økonomisk bidrag på 20.000 kr., som efter det oplyste vil gå til indkøb af frø og formidling af projektet. Flere kommuner har i tidens løb bidraget økonomisk til projektet, og i projektets første tre år bidrog Ikast-Brande Kommune også (med 15.000 kr. årligt). Siden 2019 har Ikast-Brande Kommune dog ikke bidraget, idet der opstod tvivl om, hvorvidt de pågældende faunastriber reelt havde en gavnlig effekt. Tvivlen skyldtes blandt andet, at der i projektet ikke var fokus på at gøre faunastriberne permanente. Striberne ville således ikke blive liggende samme sted i flere år uden omlægning, og der ville dermed være risiko for, at overvintrende insekter m.v., der var blevet tiltrukket af striberne, ville blive pløjet ned om foråret. Derudover indgik der blandt andet plantearter i den pågældende frøblanding, som ikke er naturligt hjemmehørende i Danmark, og som det ikke i alle tilfælde ville være hensigtsmæssigt at så ud i landskabet. Teknik og Miljø meddelte på den baggrund i januar 2019 (herunder til orientering til det daværende Teknik- og Miljøudvalg), at projektet ikke længere ønskedes støttet.

I forbindelse med den aktuelle forespørgsel fremgår det, at der denne gang arbejdes på at imødekomme de tidligere forbehold i denne sammenhæng. Der er således nu fokus på, at striberne skal være permanente, så de bliver liggende samme sted i flere år uden omlægning. Der er derudover fokus på at få forbedret frøblanding, så den er mere gunstig for insektlivet. På den baggrund vurderer Teknik og Miljø, at det nu er relevant at støtte projektet med det efterspurgte beløb, hvilket er meddelt ansøger. Beløbet er endnu ikke anmodet udbetalt, men til den tid finansieres det med eksisterende driftsmidler på naturområdet.

Planklagenævnet har afgjort klagesagen om lokalplanlægning for vindmølleområdet i Ulkær Mose

Den 16. april 2024 har Planklagenævnet truffet en afgørelse i en klagesag, der vedrører Lokalplan nr. 447 for vindmølleområdet i Ulkær Mose sydøst for Ikast. Lokalplanen muliggør 11 vindmøller på op til 150 m.

Planklagenævnet har behandlet klagen og kan ikke give medhold i klagen. Planklagenævnets afgørelse betyder, at lokalplanen fortsat gælder. Så efter 14 års planlægningsarbejde og klagerunder kan der endeligt komme møller op.

Byrådet vedtog Lokalplan nr. 447 endeligt den 09. oktober 2023. Efterfølgende klagede en nabo over vedtagelsen af lokalplanen med tilhørende miljørapport.

Planklagenævnet har behandlet følgende spørgsmål/emner i klagen:

- Om reglerne om Natura 2000-områder er overholdt i forhold til fugle og flagermus
- Om kommunens inddragelse af borgerne er i overensstemmelse med miljøvurderingslovens og planlovens regler
- Om miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljøvurdering er opfyldt i forhold til grundvand og okker, §3-beskyttet natur og jordbund.

Klagenævnet finder, at Kommunens vurdering af påvirkninger på fugle og flagermus er tilstrækkelig. Nævnet finder også, at Kommunen har overholdt både planlovens regler om offentlighedsperiode og miljøvurderingslovens minimumskrav til en miljøvurdering.

Teknik og Miljø gør også opmærksom på, at klager har indsendt samme klage (med samme ordlyd) til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Den klage er også afgjort, se herunder.

Klagenævnsafgørelse i klagesag om vindmøller i Ulkær Mose sydøst for Ikast

Den 6. maj 2024 har Miljø- og Fødevarerklagenævnet truffet den sidste klagenævnsafgørelse i klagesagerne om vindmøller i Ulkær Mose sydøst for Ikast.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har behandlet en nabos klage og kan ikke give medhold i klagen.

Afgørelsen vedrører projektudviklernes miljøkonsekvensvurdering af det konkrete vindmølle anlæg og Kommunens §25-tilladelse til at opsætte 11 vindmøller på op til 150 m.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet vurderer, at klagen ikke er kommet med forhold, der kan føre til ændringer af Ikast-Brande Kommunes afgørelse. Derfor stadfæster klagenævnet Ikast-Brande Kommunes afgørelse om at give § 25-tilladelse til opsætning af 11 vindmøller ved Ulkær Mose. Afgørelsen betyder, at §25-tilladelsen fortsat gælder.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har behandlet følgende forhold i klagen:

- 1) Høringsproces – inddragelse af borgere
- 2) Midlertidig grundvandssænkning og okker
- 3) Flagermus
- 4) Jordbund og ressourcer.

Ad 1) Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at Ikast-Brande Kommune i tilstrækkeligt omfang har inddraget borgerne.

Ad 2) Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Ikast-Brande Kommunes vurdering af projektets påvirkning fra okker af vandløb ved midlertidig grundvandssænkning. Nævnet finder i forlængelse heraf, at der i § 25-tilladelsen er opstillet tilstrækkelige konkrete vilkår til at sikre mod okkerforurening i anlægsfasen.

Ad 3) Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at Ikast-Brande Kommune i tilstrækkeligt omfang har sikret sig, at projektet ikke skader Natura 2000-område nr. 53's integritet, herunder i forhold til damflagermus på udpegningsgrundlaget. Nævnet finder desuden, at Ikast-Brande Kommune i tilstrækkelig grad har sikret sig, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for arter af flagermus på bilag IV.

Ad 4) Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Ikast-Brande Kommunes vurdering af, at miljøkonsekvensrapporten opfylder lovens krav for så vidt angår beskrivelsen af jordbunden inden for projektområdet og det deraf følgende ressourceforbrug i forbindelse med projektet.

Klagenævnsafgørelse vedr. solcelleanlæg ved Lykkensprøve

Den 29. april 2024 har Planklagenævnet afvist klagesagen om, at Kommunen ikke vil fortsætte planlægningen for et solcelleanlæg på Lykkensprøve nord for Ikast. Planklagenævnet kan ikke behandle klagen.

Byrådet besluttede på et møde den 18. december 2023, at man ikke ville fortsætte planlægningen for solcelleanlægget på Lykkensprøve. Dermed ville der ikke blive udarbejdet forslag til kommuneplantillæg og lokalplan. Efterfølgende klagede projektudvikleren over beslutningen.

Planklagenævnet fremhæver, at området ikke allerede er udlagt til solcelleanlæg i kommuneplanen. Derfor finder nævnet, at Byrådets beslutning ikke er en afgørelse efter planloven. Byrådets beslutning er alene en skønsmæssig vurdering. Da byrådet ikke har truffet en afgørelse efter planloven, har Planklagenævnet ikke kompetence til at behandle klagen. Planklagenævnet afviser derfor at behandle klagen.

Punkt 10: Lukket: Lukkede meddelelser

00.22.04-P00-2-23